

Haruľová show 2014

13. ročník Haruľovej show sa konal tohto roku 6. septembra. Prinášame Vám z neho krátku fotoreportáž.

Pod'akovanie rodičom

Milí rodičia, touto cestou by sme chceli v mene výboru ZRPŠ poďakovať všetkým Vám, ktorí ste nám pomohli s tohtoročnou Haruľovou šou, či už to bolo s prípravou nášho (ako každý rok najkrajšieho) stánku, s obsluhou a varením, ale aj samotným napečením a prinesením harule a koláčov, ktoré všetkým chutili. Veľmi nás teší, že sa aktívne zapojili a stále sa zapájajú aj noví rodičia v našej ZŠ a MŠ. Na druhej strane nám je ľúto, že sa opäť našli takí rodičia, ktorí aj keď mohli, tak sa nezapojili. Za všetkých, ktorí nám pomohli v našej spoločnej snahe zlepšiť našim detičkám školský rok 2014/2015 ešte raz jedno veľké ĎAKUJEME.

Denisa Zemanová a Ľubomír Padúch – predsedovia ZRPŠ.

Ďakujeme našim sponzorom

Banskobystrický samosprávny kraj
Slovenská elektrizačná
prenosová sústava, a.s.
Ing. Igor Patráš, TRENDWOOD - TWD
EUROMOTOR, s.r.o.
MONAX PLUS, s.r.o.
Horský dych a Fešáci
BIOPLYNOVÁ STANICA MEDZIBROD
COOP JEDNOTA BREZNO
BITÚNOK MEDZIBROD, Milan Lapin
RD HRON SLOV. LUPČA
SHR VOJTECH LIHAN
BANSKOBYSSTRICKÝ PIVOVAR, a.s.
HEINEKEN SLOVENSKO, a.s.
CAFFE BAR U MŇA
U BRÁCHU PUB
Bačík, s.r.o.
PICHANDOVCI, s.r.o.
Medzibrodské kočovné divadlo
OBEC MEDZIBROD

Pojedlo sa

Zemiaky	825 kg
Štrúdla, koláče, pagáče, medovníky, levárniky	2 140 ks
hot dogy	20 ks
hamburgery	130 ks
kukurica	380 ks
grilky	25 kg
krkovička	47 kg
burčiak	160 l
baranie hrče	150 l
guláš hovädzí, z diviny	282 l
kapustnica	55 l
žinčica	100 l

Výsledková listina Haruľová show 2014

Miesto	Názov družstva	čas	vzhľad	trest.b.	chuť	spolu body
1.	Medzibrodskí gorali	12	5	-2	25	40
2.	Kočovní herci	7	5	0	24	36
3.	Žienka domáca	8	4	0	22	34
4.	Hui, Dui, Lui	9	5	0	19	33
5.	Vrece krumpľí	11	3	0	16	30
6.	Zemiačníčky	10	5	-2	15	28
7.	Lupčianske citrusky	3	4	-1	22	28
8.	Profesionáli	5	3	-1	20	27
9.	Prírodný úkaz	4	3	-2	22	27
10.	Kajšmentke	13	3	-3	9	22
11.	Jedenia mi daj	6	3	-2	15	22
12.	Jahody do pohody	2	4	-2	17	21
13.	Dacia Team	1	4	-3	12	14

Letný tábor eRko 2014

eRko stretká v školskom roku 2013/2014 sme ukončili v júni a za odmenu sme i tento rok zavŕšili eRko táborom. 4. augusta sme sa všetci stretli na sv. omši v našom kostole sv. Jána Nepomuckého a poďakovali za každého človeka, ktorý nám akýmkoľvek spôsobom pomohol zrealizovať tento tábor. Bola za nich odslúžená svätá omša. Je to to NAJVÄČŠIE ďakujeme!

Po sv. omši sme nastúpili do autobusu, ktorý bol pristavený na námestí našej obce a vycestovali za týždenným dobrodružstvom do Kokavy nad Rimavicou – chata

Hámor. V jednom okamihu sme sa stali bulvárnyimi novinármi, ktorí prišli zachytiť skutočný stav vo filmových ateliéroch v HAMORWOODE. Hneď na druhý deň začala naša práca. Postavičky z rozprávky o Mrázikovi dali producentovi výpoveď a my sme sa podujali, že vyrobíme kulisy a nahrali sme novú rozprávku, s novými hercami. Každý deň sme mali na starosti nejakú rozprávku, kde sme to dávali do poriadku. Deň sme však začali rannou modlitbou, kde nám p. farár približoval ovocie Ducha Svätého. Mali sme sväté omše, keďže sme boli v horách, tak na chate. Urobili sme si zo spoločenskej miestnosti kaplnku a tešili sa z príjemnej rodinnej atmosféry. Deň bol poprepletaný množstvom súťaží, kvízov, jazdili sme na koníkoch, boli sme na pešom výlete v neďalekej Kokave nad Rimavicou,

strieľali lukom, vzduchovkou, liezli ako horolezci, kúpali sa v bazéne. Jeden večer sme si opiekli špekačky pri táboráku... ani sme sa nenazdali a bola nedeľa... Opäť prišiel autobus a my plní nových zážitkov sme sadali na sedadlá so zmiešanými pocitmi. Radosťou, že sa vraciame k rodičom a smútkom, že to už končí. Za toto všetko, za nové

kamarátstva, zážitky sme sa v Kokave nad Rimavicou v kostole sv. Petra a Pavla na nedeľnej sv. omši poďakovali.

Tento tábor bol zrealizovaný dobrovoľníkmi, ktorí svoj čas venovali deťom. Pán Boh ich osláv za to!

V Medzibrodě nám na tábor prispeli: Obecný úrad Medzibrodě: 400 €, Bohuznáma osoba 100 €, 2 Bohuznáma osoby po 20 €, v kostole sa vyzbieralo 51,70 €, p. Lapin nám prispel špekačkami a p. Jozef Závrivec a p. Katka Sálišová nám požičali kostýmy. J. Gregorovi a M. Lenčovi ďakujeme za dovoz a odvoz materiálu na tábor a žienkam z OÚ za pomoc. V obci Hladel nám obecný úrad prispel sumou 80 €, 3 Bohuznáma osoby prispeli sumou 230 €, v kostole sa vyzbieralo 60 €. V obci Ľubietová sa v kostole vyzbieralo 65,57 €. Veľké Pán Boh zaplať! Aj

za tieto peniažky mohli s nami stráviť pekné chvíle v táboře deti, ktorých rodičia nemajú financie nazvyš. **Sľávka Lenčová**

Vyhlásenie kandidatúry

pre voľby poslancov Obecného zastupiteľstva v Medzibrode,
konaných dňa 15. novembra 2014

Miestna volebná komisia v MEDZIBRODE podľa § 18 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva zaregistrovala týchto kandidátov:

1. Dřímalková Eleonóra	44 r.	učiteľka	Borovčina 1	nezávislý
2. Huťka Ján	52 r.	živnostník	Dr.M.Sokola 11	SNS
3. Huťka Miroslav	59 r.	technik	Pri ihrisku 11	SNS
4. Hraško Ondrej	47 r.	zámočník	Za mlynom 58	SNS
5. Ivanič Ivan, Ing.	47 r.	technik	Pod hôrkami 18	SNS
6. Luptáková Katarína, Mgr.	29 r.	učiteľka	Nová 40	SNS
7. Padúch Ľubomír	35 r.	manažér	Za mlynom 52	nezávislý
8. Samuelčík Ondrej, Ing.	58 r.	technik	Borovčina 44	SNS
9. Strážovec Peter	46 r.	živnostník	Nám. Hr. SNP 41	SNS
10. Tešínska Silvia, Ing.,PhD.	30 r.	št. zamestnanec	Záhumníe 43	nezávislý
11. Závrivec Jozef	47 r.	operátor	Pod kostolom 3	SNS
12. Zeman Jozef	59 r.	zámočník	Dr. M. Sokola 17	SNS

Pre voľby starostu obce zaregistrovala kandidáta:

Pavol Svetlík, Ing.	41 r.	starosta obce	Železničná 1, Medzibrod
Koalícia Slovenská národná strana, SMER – sociálna demokracia			

Vážení spoluobčania,

dnes sa Vám opäť prihovám prostredníctvom nášho Rakárika nielen ako starosta obce, ale zároveň ako kandidát na starostu obce pre ďalšie volebné obdobie 2014 – 2018. Iste už mnohí z Vás vedia, že na túto funkciu sa v našej obci neprihlásili ďalší kandidáti. Keďže som pomerne často v kontakte s obyvateľmi, dostávam otázky i na túto tému. Som za to, že mne neprináleží a ani nebudem tento stav komentovať. Chcem však všetkých ubezpečiť, že určite sa nič nezmení na tom, že s novozvolenými poslancami obecného zastupiteľstva v komunálnych voľbách 15. novembra 2014

budeme i v ďalších rokoch reagovať na základné potreby spoluobčanov a aktívne sa podieľať na rozvoji obce v každom smere.

Aj keď do konca súčasného volebného obdobia zostávajú len necelé 3 mesiace, máme ešte v pláne rozpracované viaceré činnosti. Preto pripravovanú detailnú hodnotiacu správu za volebné obdobie 2010 – 2014 v spolupráci s redakčnou radou Rakárika uverejníme v poslednom, štvrtom tohtoročnom vydaní. No nerád by som s našimi občanmi komunikoval len na diaľku prostredníctvom novín. Preto si dovoľm pozvať Vás, občania Medzibrodu, na verejné stretnutie dňa 8. novembra 2014 o 17,30 hodine do sály kultúrneho domu. Okrem zhodnotenia aktuálneho volebného obdobia sa môžete dozvedieť viac o zámeroch do najbližších rokov, predstavia sa Vám kandidáti na poslancov do obecného zastupiteľstva a samozrejme nebude chýbať ani kultúrna vložka.

Dovtedy Vám všetkým želám, aby ste úspešne zvládli dokončiť všetky činnosti, ktoré ste si v tomto roku naplánovali. Pretože prichádzajúca jeseň je síce krásna svojou pestrofarebnosťou, ale kratšie a chladnejšie dni nám už toho veľa nedovolia.

Ing. Pavol Svetlík

Informácie pre voličov

Pre voľby do orgánov samosprávy obcí konaných dňa 15. novembra 2014.

Miestom konania volieb v obci **Medzibrod** je sála kultúrneho domu.

Čas konania volieb **7,00 hod. – do 20,00 hod.**

Volič je povinný preukázať sa pred hlasovaním preukazom totožnosti. Po preukázaní totožnosti a po zázname v zozname voličov dostane volič vo volebnej miestnosti od okrskovej volebnej komisie prázdnu obálku opatrenú odtlačkom úradnej pečiatky obce a dva hlasovacie lístky: hlasovací lístok pre starostu obce a hlasovací lístok pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva.

Na hlasovacom lístku pre voľby starostu obce **zakrúžkuje** volič poradové číslo **jedného kandidáta**.

Na hlasovacom lístku pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva **zakrúžkuje** volič poradové čísla jednotlivých kandidátov, avšak najviac u toľkých kandidátov, aký počet poslancov má byť vo volebnom obvode zvolený. V obci Medzibrod sa volí **9 poslancov**.

V priestore určenom na úpravu hlasovacích lístkov vloží volič do obálky **jeden** hlasovací lístok pre voľby starostu obce a **jeden** hlasovací lístok pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva.

Volič, ktorý sa nemôže v deň volieb dostať do volebnej miestnosti, môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov okrskovú volebnú komisiu o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

Kandidáti na poslancov OZ

Eleonóra Dřímalková

Moje meno je Eleonóra Dřímalková, mám 44 rokov a 25 rokov pracujem ako učiteľka materskej školy v Banskej Bystrici. V Medzibrode bývam 23 rokov a hoci nie som rodáčkou tejto obce, prischla mi k srdcu a záleží mi na jej rozkvetu a rozvoji. Už v prvých rokoch môjho pôsobenia v tejto malebnej dedinke som sa angažovala ako predsedníčka rady rodičov základnej školy, čím som sa snažila spoločne s ostatnými rodičmi spestriť, spríjemniť a oživiť život našich detičiek rôznymi zaujímavými mimoškolskými akciami. Od roku 2007 som aktívnou členkou Medzibrodského kočovného divadla, na čo som nesmierne hrdá a veľmi si to vážim, že sa spoločne s mojimi divadelnými priateľmi môžeme každým rokom podieľať na prezentovaní našej obce rôznymi divadelnými predstaveniami. Keďže mi neustále záleží na rozvoji našej dediny, čoho by som chcela byť aktívnou účasťou, a skutočnosť, že doteraz v obecnom zastupiteľstve nebola v zastúpení žiadna žena, rozhodla som sa kandidovať za poslankyňu obecného zastupiteľstva. Tým samozrejme nechcem dehonestovať mužský názor, ale si myslím, že ženy mnohokrát svojimi vyjadreniami dávajú mužom iný pohľad na riešenie danej situácie. Ďakujem a budem vďačná, ak ma svojim hlasom podporíte.

Ján Hutka

V nadchádzajúcom volebnom období sa budem snažiť presadzovať stavebné aktivity obce, hlavne dobudovanie infraštruktúry ciest IBV Dúbrava, pokračovať v oprave komunikácií v celej obci. Myslím, že je potrebné prehodnotiť otázku ďalšieho využitia bývalej MŠ Pod hôrkami.

Miroslav Hutka

V nasledujúcom volebnom období je z môjho pohľadu potrebné okrem činností zabezpečujúcich efektívny chod obce zamerať

sa aj na získanie zdrojov z grantov a európskych fondov, čo obnáša prípravu kvalitných projektov na získanie týchto peňazí, lebo z rozpočtu obce, ktorý sa v hlavnej miere naplňa zo štátnych podielových daní sa finančne náročnejšie projekty v našej obci realizovať nedajú.

Ondrej Hraško

Práca poslanca je dôležitá hlavne v tom, že chodí medzi ľuďmi. Rieši ich problémy s ostatnými poslancami a hlavne so starostom obce, ktorý tieto veľa ráz riešil efektívne a dobre na spokojnosť občanov. V tom treba pokračovať a zlepšovať.

Ivan Ivanič

Hlavne by som chcel pomôcť pri riešení problémov ohľadne životného prostredia. Nemôžeme byť ľahostajní na prostredie v ktorom žijeme. Či už je to zakladanie čiernych skládok, znečisťovanie vodných tokov... Je potrebné riešiť stav miestnych komunikácií, dokončenie infraštruktúry v miestnej časti Dúbrava.

Katarína Luptáková

Milí spoluobčania, dovoľte mi v krátkosti sa Vám predstaviť. Ešte donedávna ste ma poznali ako učiteľku „Katarínu Svetlíkovú“ v našej malej útulnej škôličke. V súčasnosti, už s priezviskom Luptáková si užívam synčeka na materskej dovolenke.

S nadchádzajúcimi komunálnymi voľbami som sa rozhodla kandidovať za poslankyňu do obecného zastupiteľstva. Už z môjho povolania vyplýva, že ako poslankyňa, by som svoju činnosť zamerala na skvalitnenie školských a mimoškolských aktivít pre naše deti. Veď práve ich vzdelanie a výchova sú našim zrkadlom budúcnosti. A práve preto sa chcem uchádzať o Vaše hlasy.

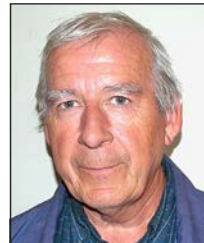
Ľubomír Padúch

Mám 35 rokov a v súčasnosti pracujem ako manažér v oblasti predaja automobilov. Moje doterajšie skúsenosti a poznatky z praxe a vedomosti z ekonomiky a účtovníctva som v tomto volebnom období uplatňoval ako člen Finančno-sociálnej komisie. V našej obci sa do verejného života aktívne zapájam už dlhé roky ako člen rôznych organizácií pôsobiacich v obci. Som hrdý na našu obec, záleží mi na tom, aby sa rozvíjala a rástla. Medzi moje hlavné priority, ktoré sa snažím presadzovať je rozvoj infraštruktúry obce, podpora a rozvoj našej ZŠ, kultúry a športu. Naš Medzibrod má však vzhľadom na svoj rozpočet a legislatívu obmedzené možnosti na to, aby vyriešil všetky problémy, ktoré našich obyvateľov trápia a nemôže nahradiť štát, ktorý vytvára zákony a podmienky hospodárenia samosprávy. Ako člen obecného zastupiteľstva chcem pracovať na tom, aby sme dosiahli maximum pre ďalší rozvoj našej obce a zlepšila sa kvalita života jeho obyvateľov, teda nás všetkých.

Ondrej Samuelčík

Mám 57 rokov, od narodenia trvale bývam v Medzibrode a mám ukončené vysokoškolské vzdelanie technického smeru - stavebnú fakultu. Poslanca obecného zastupiteľstva som vykonával v rokoch 1990 až 2002 a od 2006 do 2014. Cez niekoľko volebných období som pracoval vo viacerých komisiách (stavebná, poriadková, finančná a sociálna). V ďalšom volebnom období chcem naďalej rozvíjať obec v oblasti životného prostredia, športu a hlavne byť nápomocný pri tvorbe rozpočtu a cenotvorby pri zadávaní zákaziek obcou Medzibrod, kde chcem využiť svoje vedomosti.

Peter Strážovec

V poslednom volebnom období som nastúpil za poslanca ako náhradník. V ďalšom období by som rád nadviazal

► na túto skúsenosť a bol pri ďalšom rozvoji obce vo všetkých oblastiach. V budúcnosti by som sa rád podieľal na vybudovaní multifunkčného ihriska hlavne pre zdravý záujem našich detí – našej budúcnosti.

Silvia Tešínska

Mám 30 rokov a pracujem na Finančnom riaditeľstve SR. Som rada, že sa aj prostredníctvom Rakárika môžem bližšie predstaviť. Rakárik je mojou srdcovkou, v redakčnej rade pôsobím už od roku 2005. V Medzibrodě bývam od narodenia a preto viem, že je tu veľa vecí, ktorým je potrebné venovať pozornosť. Ekonomiku a správu územia som vyštudovala na vysokej škole a táto oblasť ma veľmi baví. Myslím si, že naša obec si zaslúži, aby o jej fungovaní a rozvoji rozhodovali odborníci a preto verím, že mi občania dajú svoj hlas a umožnia mi tak uplatniť moje poznatky a skúsenosti pre zabezpečenie ekonomického, sociálneho i územného rozvoja našej obce.

Jozef Zárzivec

Volám sa Jozef Zárzivec, mám 47 rokov, v Medzibrodě bývam od narodenia. Pracujem ako operátor výroby na ČOV Biotika v Slovenskej Lupči. Som ženatý, mám dvoch dospelých synov. Keďže mi nie je ľahostajný osud našej obce, rozhodol som sa kandidovať aj na moje tretie volebné obdobie na funkciu poslanca OZ. V predchádzajúcich dvoch volebných obdobiach som pracoval ako člen komisie na ochranu verejného poriadku. V nadchádzajúcom volebnom období by som chcel klásť dôraz na skvalitnenie životného prostredia, rozvoj školstva (budovy, priestory), rozvoj infraštruktúry našej obce, ako aj na kultúrno-športové vyžitie. Už od mladého veku som sa podieľal na tvorbe kultúrnych, športových či spoločenských podujatí. Od 17 rokov som člen divadelného súboru a od roku 2005 tento súbor vediem s menšími či väčšími úspechmi. Nemám rád tie krčmové „tliapaniny“ čo by sa malo, ako by sa malo. Každý človek v pokročilom veku by si mal s pokorou a úprimne povedať: „Nežil som tento život nadarmo, niečo tu po mne zostalo.“

Jozef Zeman

Väčšine spoluobčanov sa nemusím predstavovať, ako rodák obce. Ako poslanec v našej obci som pôsobil už dve volebné obdobia. V rokoch 1989-1993 a v predchádzajúcom volebnom období.

Počas môjho pôsobenia v tejto funkcii som sa aktívne zaujímal o dianie v našej obci a zapájal sa do aktivít pre rozvoj a propagáciu obce.

Korektné vzťahy, hlavne so staršími obyvateľmi mi neraz pomohli vyriešiť ich problémy, respektíve pretlmočiť ich na obecnom zastupiteľstve. Netreba sa báť osloviť poslanca a predniesť svoje pripomienky. V tomto spôsobe vykonávania mojej funkcie poslanca by som rád pokračoval aj naďalej.

Verím, že mi prejavíte podporu aj v nasledujúcom období, aby sme mohli aj naďalej takto úspešne zveľaďovať našu domovinu. Vopred ďakujem za vaše hlasy a verím, že vás opäť nesklamem.

Riadim sa heslom, že skutky hovoria viac ako slová.

Oslavy 70. výročia SNP

Naša základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov spolu s obecným úradom každoročne organizuje oslavy SNP v našej obci. Tohto roku uplynulo už 70 rokov od jeho vypuknutia – 29. augusta 1944. Za smútočného pochodu sa občania spolu so starostom a predstaviteľmi organizácií (DZH, Jednota dôchodcov, TJ) zúčastnili položeniu kytice kvetov k pomníku, aby si tak uctili pamiatku padlých v II. svetovej vojne. Predseda ZO SZPB prečítal slávnostný príhovor, v ktorom vyzdvihol zásluhy všetkých, ktorí sa zúčastnili boja proti nacistickým okupantom a ich domácim prisluhovačom. Je veľmi dôležité najmä v dnešnej dobe pripomínať odvahu a statočnosť ľudí, ktorí sa postavili proti silnému nepriateľovi a v mnohých prípadoch položili aj svoje životy. Museli prežiť veľa bolesti, strachu a utrpenia. Boli medzi nimi aj vaši otcovia, starí otcovia. To, že máme dnes slobodu, je aj ich zásluha a zásluha vojakov, partizánov a civilných obyvateľov, ktorí všemožne podporovali bojujúce jednotky, aj pod hrozbou vlastnej likvidácie. V našej obci máme aj priamych účastníkov SNP. Sú už len traja: pani Vendelína Búdová, pán Bartolomej Hraško a pán Anton Trník.

Určite by nám vedeli veľa povedať o pohnutých časoch. Smutné je, že dnešná generácia to berie ako samozrejmosť. Je potrebné pripomínať svojim deťom udalosti v rokoch 1944/45, aby nezabudli a nezostali ľahostajní. Tým, že naši predkovia vystúpili so zbraňou v ruke proti agresorovi, sme svetu ukázali, že ako národ sa dokážeme brániť. K dôstojnému priebehu osláv prispela aj spevácka skupina BOROVO, ktorá zaspievala partizánske piesne. Ako posledná pieseň zaznela Hymna SR, zaspievali si ju všetci účastníci pietneho aktu.

Kalište 2014

Dňa 16. 8. 2014 sa uskutočnil 9. ročník Stretnutia generácií - Kalište 2014. Z našej obce sa na pietnom akte zúčastnilo 45 občanov. Po príchode na Kalište nás čakal bohatý program. Vystúpilo mnoho speváckych a tanečných súborov (medzi nimi aj naše BOROVO). Pri pomníku bola odslúžená pobožnosť za všetkých, ktorí položili svoje životy za našu slobodu. Pietnej spomienky a kladenia vencov sa zúčastnili aj štátni predstavitelia, hostia a aj priami účastníci SNP. Predseda vlády, Róbert Fico v svojom prejave vyzdvihol odvahu nielen vojakov, ale aj

obyčajných ľudí, ktorí partizánom pomáhali. Kalište bolo vypálené 18. marca, len pár dní pred oslobodením. Nad ráno Nemci vtrhli do dediny, vyvražďili jej obyvateľov, vypálili domy a dedinu zrovnali so zemou. Kalište je jednou zo 102 dedín, ktoré boli počas II. svetovej vojny zničené. Dnešný areál Kališťa je vyhlásený za Národnú kultúrnu pamiatku. Je dôstojným miestom, kde si pripomínáme civilné obete vojny. Je symbolom vypálených obcí na Slovensku. Z každej vypálenej dediny bol v areáli vysadený charakteristický strom spoločne so zemou z týchto obcí. Keď sme sa prechádzali po Kališti stretávali sme mnohých ľudí. Stretli sa tu aj mladí, aj skôr narodení. Organizátori nezabudli ani na deti, pripravili im zábavné detské ihrisko. Čas nám v prekrásnom prostredí rýchlo plynul a blížil sa koniec návštevy. Boli sme unavení, ale zároveň spokojní, že sme sa mohli tohto podujatia zúčastniť. **Výbor ZO SZPB**

Informácie o zasadnutí OZ v roku 2014

2. zasadnutie OZ - 28.03. 2014

Zastupiteľstvo sa na zasadnutí zaoberalo:

správu hlavnej kontrolórky o kontrolnej činnosti za rok 2013; návrhom výmeny svietidiel na verejnom osvetlení obce; žiadosťou p. Pipicha o finančný príspevok pre činnosť Motoklubu Medzibrod; žiadosťou p. Hraškovskej o prenájom miestnosti v dome služieb; žiadosťou p. Hrušku o predĺženie nájmovej zmluvy č. 02/2013/OUM; žiadosťou firmy Bielostav na dobývanie ložiska v lome Zadná Dolina; žiadosťou p. Šutáka o zrušenie predkupného práva; žiadosťou firmy Mynto s.r.o. o povolenie odstránenia oplotenia požiarnej nádrže;

Informácie starostu obce o:

stavebných prácach v kultúrnom dome v priestoroch schodiska; oslovení dodávateľov na opravu miestnych komunikácií; organizácii Tajovského divadelných dní; žiadosti na Ministerstvo financií o dotáciu na výmenu okien na budove Materskej školy; celkovej rekonštrukcii vodovodu v obecnom byte; zabudovaní rozvádzača elektrickej energie na trhovom mieste; stretnutí starostov Mikroregiónu RENTAR s predsedom BBSK p. Kotlebo; rokovaní o nájme nebytových priestorov so Slovenskou poštou; previerke okresnej prokuratúry na VZN o odpadovom hospodárstve; novom geoportáli pre obec - GEOSSENS; vypracovaní bezpečnostného projektu obce Medzibrod.

V diskusii vystúpili poslanci:

- J. Zábrivec - požiadavka na výmenu svietidiel v zasadačke KD; - E. Padúch - sťažnosti občanov na rýchlu jazdu nákladného automobilu prevážajúceho z družstva mlieko; - Ing. Hraško - v priestore budúcej ČOV odstrániť kríky a stromy; J. Zeman - zlý stav oplotenia medzi ihriskom a p. Kružliakom.

Zastupiteľstvo schválilo:

zámer výmeny svietidiel verejného osvetlenia v zmysle vypracovanej analýzy s výnimkou výberu dodávateľa na Hlavnú ulicu a doplnením elektronického predradníka pre žiarivkové svietidlá; finančný príspevok pre p. Pipicha vo výške 300,- € na základe uzatvorenia Zmluvy o poskytnutí dotácie z rozpočtu obce a následným vyúčtovaním; žiadosť p. Hraškovskej o prenájom v objekte Dome služieb o výmere 3,50 m x 4,00 m bezplatne za rok 2014 z dôvodu stavebných úprav a od 1.1.2015 nájom za 8,0 €/m² za rok; predĺženie nájmovej zmluvy p. Hruškovi na dobu 5 rokov za 2,0 €/m² za rok; žiadosť firmy Bielostav

na využívanie - Lom Zadná Dolina na roky 2014 - 2030; žiadosť p. Šutáka o zrušenie predkupného práva na parcele č. 1243/36 z dôvodu čerpania hypotekárneho úveru.

Zastupiteľstvo uložilo zodpovedným zamestnancom:

upozorniť p. Hraškovú na odstránenie kiosku - prenosnej predajne pekárenských výrobkov z parcely KN-C č.5; pozvať zástupcov firmy Mynto s.r.o. na budúce zasadnutie OZ ohľadne odstránenia zábradlia požiarnej nádrže; osloviť dopravnú firmu prevážajúcu mlieko, aby upozornila vodičov na dodržiavanie dopravných predpisov po miestnych komunikáciách.

Zapísal: Ing. Ondrej Samuelčík

3. zasadnutie - 30.04.2014

Zastupiteľstvo sa na zasadnutí zaoberalo:

návrhom VZN č. 1 o vodení psa mimo chovného priestoru a VZN č. 2 o obmedzení a zákaze užívania pitnej vody v čase jej nedostatku a o spôsobe náhradného zásobovania vodou; výberom dodávateľa na výmenu svietidiel na verejnom osvetlení obce a vybudovanie nového verejného osvetlenia v IBV Dúbrava; prerokovaním žiadostí firmy Mynto, Obec Brusno, ZŠ s MŠ Medzibrod, p. Bradová, Sokol Juraj.

Informácie starostu obce o:

kontrolnej správe hlavnej kontrolórky za rok 2013; správe o výsledku následnej finančnej kontroly č. 1/2014; stave zápisov a doplnení obecnej kroniky 2007 - 2012; žiadosti p. Spustu o možnej montáži cestných spomaľovačov (komunikácia nie je v správe obce).

V diskusii vystúpili poslanci:

- J. Huťka - o možnosti vybudovania detského ihriska v lokalite Dúbrava (p. Holík zabezpečí písomnú žiadosť + projektovú dokumentáciu); - Ing. Samuelčík - vyčistenie priepustov; - M. Huťka - otázka na spevnenú plochu pri ihrisku; Ing. J. Hraško - upozornil na odstránenie demonťovanej bunky pani Hraškovskej vedľa domu služieb.

Zastupiteľstvo schválilo:

žiadosť firmy Mynto na odstránenie dvoch čiel oplotenia požiarnej nádrže a žiadosť na dostavbu miestnosti šatní podľa návrhu; návrh VZN č. 2 s pripomienkami; žiadosť p. Bradovej na predĺženie nájmu bytu na 1 rok; žiadosť pre CVČ Brusno a ZŠ s MŠ Medzibrod 2 € na žiaka na 1 mesiac pre obdobie január až jún 2014; výber dodávateľa na výmenu a dobudovanie osvetlenia podľa priloženej tabuľky.

Zastupiteľstvo neschválilo:

návrh VZN č. 1 o chove psa.

Zastupiteľstvo uložilo zodpovedným zamestnancom:

prerokovať doplnené VZN č. 1 s právnym zástupcom obce; zabezpečiť zasadnutie stavebno-poriadkovej komisie do 15.5.2014 vo veci sporu Sokol - Haviar; písomne upozorniť majiteľa lode v areáli požiarnej nádrže na jej odstránenie.

Zapísal: Ján Huťka

4. zasadnutie - 13.06.2014

Zastupiteľstvo sa na zasadnutí zaoberalo:

návrhom VZN o vodení psa mimo chovného priestoru; stanoviskom nezávislého audítora a hlavnej kontrolórky obce k návrhu záverečného účtu obce Medzibrod za rok 2013; záverečným účtom obce Medzibrod za rok 2013; správou hlavnej kontrolórky o výsledku následnej finančnej kontroly č.2/2014; plánom kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na 2. polrok 2014.

Informácie starostu obce o:

rokovaní s firmou Bielostav a Obvodným banským úradom týkajúcim sa lomu v Zadnej Doline; odpovedi Slovenskej správy ciest B. Bystrica na žiadosť obce, týkajúcej sa riešenia zvýšenia bezpečnosti križovatky odbočujúcej do obce zo štátnej cesty I/66; odpovedi z BB RSC na žiadosť o dokončenie montáže zvodidiel na ceste tretej triedy vedúcej cez obec - Hlavná ulica v dĺžke 88 m; stretnutí s generálnym riaditeľom vodární Ing. Martinkom, týkajúcim sa žiadosti o opravu vodovodu na ulici Dúbrava pred asfaltovaním tejto komunikácie; žiadosti zaslanej na Ministerstvo vnútra o nové hasičské vozidlo; začatí prác na výmene osvetľovacích telies verejného osvetlenia; podnikateľ p. Petro je dlžný za prenájom priestorov; žiadosti p. E. Petrigáčovej o súhlas na predaj pozemku prideleného v IBV Dúbrava.

V diskusii vystúpili poslanci:

- J. Zeman - nepočuť rozhlas pred domom p. Zemana; sťažnosť p. Michala Haviara na hnojenie poľnohospodárskej pôdy p. Lihanom; - Ing. Samuelčík - p. Jančíková sa informuje, kedy sa začne s odvodnením miestnych komunikácií;

Zastupiteľstvo schválilo:

návrh VZN o vodení psa mimo chovného priestoru; stanovisko nezávislého audítora a hlavnej kontrolórky obce k návrhu záverečného účtu obce Medzibrod za rok 2013; záverečný účet obce Medzibrod za rok 2013; plán kontrolnej činnosti hlav-

► nej kontrolórky na 2. polrok 2014; žiadosť firmy Bielostav k trhacím prácam v lome Zadná Dolina; splátkový kalendár podnikateľovi p. Vladimírovi Petrovi; odkúpenie pozemkov od stavebníkov na IBV Dúbrava, ktorí ich chcú predať pred uplynutím zmluvy pre obec.

Zastupiteľstvo uložilo zodpovedným zamestnancom:

požiadať písomne dopravný inšpektorát policajného zboru o zvýšenie úrovne bezpečnosti na križovatke odbočujúcej z hlavnej cesty 1/66 do obce od B. Bystrice znížením rýchlosti; písomne zaslať p. Petrovi splátkový kalendár; písomne odpovedať p. E. Petrigáčovej na žiadosť o súhlas na predaj prideleného pozemku v IBV Dúbrava.

Zapísal: Ing. Jozef Hraško

5. zasadnutie – 25.07.2014

Zastupiteľstvo sa na zasadnutí zaoberalo:

počtom poslancov obecného zastupiteľstva a rozsahom výkonu funkcie starostu obce na funkčné obdobie 2014-2018; návrhom nového dodávateľa zemného plynu pre budovy obecného úradu; návrhom dodávateľa na vybudovanie odvodňovacích rigolov v lokalite Niva a Hlavná ulica; žiadosťou p. Pavlovičovej.

Informácie starostu obce o:

technických problémoch s káblovou televíziou, nefungujúce programy, rokovanie s nájomcom Ing. Maslíkom na zabezpečenie odstránenia nedostatkov do konca augusta 2014; návrhu zmluvy o užívaní komunikácie poza ELEKTROVOD s firmou SEPS (majiteľom komunikácie); informač-

nej mape našej obce s mapou B. Bystrice a okolím od firmy CBS B. Bystrica, ktoré budú osadené na námestí obce; výmene vodovodného potrubia na ul. Dúbrava; dobudovaní výmeny svietidiel verejného osvetlenia (zostáva ul. Hlavná, Železničná, Záhradná a Pod kostolom); žiadosti o dotáciu na výmenu okien na budove MŠ; žiadosti na pridelenie požiarnického auta; ukončení prác na obnove autobusovej zastávky nad našou obcou (cesta I/66); žiadosti na Správu ciest a na Policajný zbor na zníženie rýchlosti na 70km/hod pri vstupe a výstupe z obce s dopravným značením; realizovaných akciách do konca roka 2014 – ukončenie výmeny svietidiel verejného osvetlenia, oprava časti oplatenia ihriska (od Kružliakov).

V diskusii vystúpili poslanci:

- M. Huťka - navrhol upozorniť Ing. Obucha na ulici Pri ihrisku na zrealizovanie bezpečnostných opatrení, prípadne urýchléné dobudovanie odstavnej plochy; - J. Zeman - zlý stav márnice na cintoríne (vylámané dvere); - opatrenia na zabezpečenie proti znečisťovaniu potoka Vyvieranica; - J. Zárzivec - potreba opravy cesty pod kostolom, stav stĺpu verejného osvetlenia pri dome p. Petrigáča; - E. Sokolová - kosenie okolia miestneho kostola; - osobná zodpovednosť za majetok obce (p. Ďurčíková); - Ing. Hraško - pred mostíkom pri Klube u Raka (ul. Borovčina) sa nachádza zaasfaltovaný poklop kanalizácie potrebné ho vyčistiť; na bioplynovej stanici je voľný prístup do jej objektu, upozorniť prevádzkovateľa na jeho uzatváranie.

Zastupiteľstvo schválilo:

9 poslancov obecného zastupiteľstva obce Medzibrod na celé volebné obdobie 2014-2018; plný úväzok na rozsah výkonu funkcie starostu pre funkčné obdobie 2014-2018; firmu KAMRLA na vybudovanie odvodňovacích rigolov - Niva 140 bm a Hlavná ulica 60 bm + dve šachty; úpravu rozpočtu obce k 31.08.2014; návrh zmluvy o prenájme komunikácie poza elektrovod od fy SEPS; dodávateľa zemného plynu pre obecné budovy - firma SPP na dvojročné obdobie.

Zastupiteľstvo neschválilo:

žiadosť p. Pavlovičovej o odkúpenie obecného pozemku.

Zastupiteľstvo uložilo zodpovedným zamestnancom:

stavebnej komisii preveriť odvodňovaciu šachtu medzi p. Sokolom a Pipichom, preveriť technický stav stĺpu verejného osvetlenia pri dome p. Petrigáča, preveriť stav kanalizačnej šachty (poklopu) na ul. Borovčina pri Klube u raka; upozorniť Ing. Obucha na urýchléné dokončenie spevnennej plochy pred svojim domom, prípadne na zabezpečenie výkopu proti nebezpečenstvu úrazu; osloviť firmy, ktoré realizujú budovanie pomníkov na miestnom cintoríne, na možnosť prenájmu márnice ako skladovacieho priestoru; určiť zodpovednosť za majetok obce konkrétnemu zamestnancovi obce; upozorniť prevádzkovateľa bioplynovej stanice na uzatváranie areálu objektu.

Zapísal: Miroslav Huťka

Informácie zo zasadnutí OZ na základe zápisov poslancov spracoval

Ing. Jozef Hraško zástupca starostu

**Ponúkame rôzne opravy a úpravy odevov,
skrátene, zúženie, všitie zipsu do nohavíc, sukní,
mikín, vetroviiek, úprava spoločenských šiat,
bytového textilu atď....**

**Zavolajte na t.č. 0918 598 656
alebo napíšte na e-mail: zlatkagondova@gmail.com**

Zlatica Gondová, Poľná 5, Medzibrod • www.ekonmar.sk

Keď vyrastiem, aj ja budem hrať divadlo

Každé milé stretnutie zanecháva v nás pekné spomienky, radi sa k takýmto stretnutiam vraciame aj po rokoch. Myslím, že takéto bolo aj naše stretnutie členov Medzibrodského kočovného divadla dňa 3. septembra t. r. a vyvolalo v našich srdciach pocit šťastia a radosti. Radosť z toho, že sme mohli medzi nami privítať najmenšie detičky našich členov divadla. Tak ako niekedy bolo „Uvítanie detí do života“, tak v takomto duchu sme chceli do našej rodiny divadelníkov privítať narodené deti našich členov a „uvítať ich do života ochotníckeho divadla“. Čas ukáže, veď práve možno z nich sa stanú dobrí herci ochotníckeho divadla, ktorí budú pokračovať v divadelných tradíciách a ďalej šíriť dobré meno divadla aj po storočnej tradícii, ktorú sme oslávili vlni v októbri.

Malým divadelníkom – Aurelovi Pohorelcovi, Jankovi Haviarovi a Teovi Luptákovi prajeme veľa zdravia, aby ich sprevádzalo šťastie, umelecké cítenie, veď ho mali po kom zdediť, ich rodičia sú výborní herci a vedia sa zhostiť akejkolvek hereckej postavy. Nech symbolická detská košieľka s logom MKD ich sprevádza celým životom.

Na stretnutí odznela báseň zložená práve k tomuto podujatiu, nech si od malička detičky privykajú k básničkám:

Stretli sme sa dnes divadelná rodina a teší nás, že môžeme medzi nami privítať aj najmenších nadšencov divadla.

Naším divadelným detičkám darčeky rozdáme, nech vyčarí sa im úsmev na tvári, veď ten im pristane.

Rodičom poprajme, nech im radosť robia a na divadelné predstavenia od malička chodia.

Detičkám prajeme, nech rastú do krásy a sily, aby keď vyrastú, aj oni divadlá robili.

MY navzájom poprajme si zdravie a príjemnú pohodu, veď nastáva obdobie, keď viac stretávať sa budeme spolu.

... a ja už nadviažem len na posledné slová básne, že herci Medzibrodského kočovného divadla sa začnú stretávať častejšie, aby mohli pod režijným vedením Jozefa Zázrivca nacvičiť klasickú dedinskú divadelnú hru z pera Jozefa Gregora Tajovského. Vzdáme tak poctu autorovi divadelnej hry, nakoľko v októbri t. r. si pripomenieme 140. výročie jeho narodenia. Tešíme sa na stretnutie s Vami, našimi priaznivcami divadla, aby sme si navzájom spríjemnili spoločne prežité chvíle.

Čas nášho spoločného stretnutia tradične ako každý rok, určite poznáte: 23. 12. 2014, premiéra 25. 12. 2014 a na Tri krále v novom roku.

Za MKD Marta Haviarová

Storočnica nášho spoluobčana

Náš život sa podobá knihe. Múdry človek premýšľa pri jej čítaní, pretože vie, že ju môže čítať iba raz. Vaše krásne okrúhle jubileum je malým zastavením pri jej čítaní. Prajeme Vám, aby ste ju aj v budúcnosti vždy čítali s láskou, získanou životnou múdrosťou a rozvahou. Potom všetko, čo do nej vpíšete, zostane v srdciach Vašich najbližších a budete si môcť povedať, že Váš život stál za to, pretože ste ho žili pre ostatných.

Milý pán Trajtel,

do Vašich spomienok sa už veľa zmesť. Prajeme telu zdravie, ruke pevný stisk, pokoj do srdca i nejaký ten zisk. Redakcia Rakárika sa pripája ku gratulantom a k Vašej storočnici prajeme pevné zdravie a spokojnosť v kruhu rodiny.

Zablahoželať prišiel aj starosta obce Pavol Svetlík.

Spoločenské okienko

Opustili nás:

Tomengová Zdenka (60)
Ramaj Ernest (81)

Narodili sa:

Sára Hirková
Teo Lupták
Alžbeta Karcelová

Do stavu manželského vstúpili:

Marcel Dobrík a Mgr. Michaela Šebešová
Slavomír Huťka a Marcela Hrivňáková
Radoslav Kabáč a Beáta Švagerková
Martin Selecký a Petronela Arvajová
Ján Sokol a Anna Halajová
Stanislav Hrk a Mgr. Lenka Štefančíková
Ing. Jozef Pohorelec a Ing. Petra Nagyová
Marián Gibala a Denisa Kabáčová
Mgr. Miloš Ursíny a Mgr. Andrea Huťková

Škôlkárske okienko Malého Rakárika

*Milí moji kamaráti,
ráčte vstúpiť – nech sa páči!
Otvárame tento dom,
by ste boli šťastní v ňom.
Pekne sa tu spolu hrali,
nebili sa, nehádali.*

Tak aj takouto básničkou sme vítali našich najmenších 2. septembra, keď sa brány materskej školy opäť otvorili a naše triedy opäť ožili vďaka džavotu a smiechu „našich“ detí.

Aj keď nám cez prázdniny počasie veľmi neprialo, deti sa po nich vracali do škôlky plné nových zážitkov, priateľstiev, ale i škrabancov, ktoré akosi neodmysliteľne patria k veku, kedy deti skúšajú všetko nové a neznáme.

Prvotné slzičky za rodičmi už pominuli a začali sa vytvárať nové priateľstvá. Rodičia môžu byť pyšní, ako dobre pripravili svoje detičky na vstup do materskej školy, pretože bez ich podpory a jednotnosti, by sa nám určite pracovalo oveľa ťažšie.

*„Jeseň, pani bohatá,
farbí stromy do zlata,
premaľúva celý sad.“*

Takto opísala jeseň vo svojej zbierke básní spisovateľka Mária Rázusová-Martáková. Jesenná príroda je krásna, plná farieb a vôní. A my, v spolupráci s našimi šikovnými rodičmi sme sa rozhodli, že si v piatok 5. septembra spoločne vyrobíme panáčikov z tekvic, ktoré nám ponúkla príroda v celej svojej kráse. A aby nám išla práca pekne od ruky, tety kuchárky aj napriek svojej zaneprázdnenosti pred haruľovou show, nám pripravili sladučký koláčik, na ktorom sme si všetci dobre zamaškrtili

a preto im patrí veľké: **ĎAKUJEME!** Detičky i rodičia boli nesmierne tvoriví a šikovní a podarili sa im priam majstrovské diela, z ktorých mali radosť nielen detičky, ale všetci návštevníci haruľovej show, ktorí prišli podporiť túto krásnu akciu svojou prítomnosťou na druhý deň 6. septembra.

A tak ako je to už zvykom, naša škôlka otvorila svoje brány pre šikovné rúčky aj počas Haruľovej show. Počasie nám prišlo a tak si všetky šikovné detičky mohli vyrobiť magnetky a maľovať rôzne jesenné obrázky, ktoré boli pastvou nielen pre oko, ale i dušu. A my môžeme len dúfať, že nám takéto počasie vydrží i na budúci rok.

*„Jeseň prišla, farbí nám svet, to je krása.
Janko, Jožko, Maťko, Lenka, pozerá sa.
Listy nám padajú, šarkany zas lietajú,
tešíme sa....“*

znelo celou našou škôlkou, keď sa deti dozvedeli, že počasie i vietor sú priaznivé a môžeme vypustiť všetkých farebných šarkanov na oblohu. Deti sa obliekli a šup na ihrisko, ktoré takúto parádu ešte určite nezažilo a **Šarkaniáda** sa mohla začať! Deti sa so svojimi lietajúcimi kamarátmi riadne vyšantili, ale i unavili a vyhladli, a tak naše tety kuchárky ani neverili ako obed rýchlo zmizol z tanierikov a našim detičkám sa možno ešte teraz sníva ne jeden šarkaní sen.

Na záver by som chcela vyjadriť veľké „**ĎAKUJEME**“ všetkým rodičom, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom v materskej škole pomáhajú. Zaslúžia si obdiv a pochvalu a to aj za spoluprácu a jednotnosť pri výchove a vzdelávaní „našich“ detičiek.

Mgr. Zuzana Huťková

Zvesti zo školy na námestí

Po prvýkrát sa Vám v tomto školskom roku hlásime z našich školských lavíc. Aby ste si vedeli bližšie predstaviť, ako to bude v našej školičke fungovať, tak sa veselo začítajte do nasledujúcich riadkov.

Druhého septembra sme slávnostne zahájili nový školský rok. Najprv sv. omšou v kostole, a potom v telocvični školy. Naším čestným hosťom bol aj pán starosta, ktorý privítal všetky deti v najlepšej škole na Slovensku. ☺

Tento rok máme v škole 41 prevažne vážne usilovných žiakov. Z toho je 7 prváčikov, 10 druháčikov, 9 tretiačikov a 15 štvrtáčenec. Triednymi učiteľkami sú: Mgr. Dadka Dobošová druhákom, Mgr. Janka Lantajová má na starosti tretiačov (zastupujúca našu Katku) a Mgr. Ivana Sumráková

Informatický a digitálny krúžok a Krúžok nemeckého jazyka. Okrem toho je väčšina detí zapísaná aj v ZUŠ Brusno, kde si vybrali hudobný, výtvarný alebo literárno-dramatický odbor. Je to skvelé, že nemusia chodiť do Brusna, ale p. učiteľky zo ZUŠ chodia za deťmi do našej školy.

A čo takého zvláštneho sme zažili (okrem učenia) v škole? Ako by to bolo, keby sme aj my v škole neprežívali maxi-udalosť dediny Haruľovú show? Na jej počesť sme usporiada-

je triednou učiteľkou prvákov a štvrtákov. Aby nám v škole bolo veselšie a s väčšou ľahkosťou sme mohli zvládnuť začiatok šk. roku, dostali sme na aktivačný príspevok aj 2 asistentky, ktoré nám pomáhajú v spojených ročníkoch a v školskom klube detí. Sú to veľmi milé a usmievavé dievčatá Janka Gregorová a Veronika Hrubá.

Aj tento rok sa všetky deti školy prihlásili na krúžky. Mohli si vybrať z krúžkov ako: Angličtina hravo, Varenie - pečenie,

deti zdobili tekvičky. O tom, že majú bujnú fantáziu a šikovné ručičky ste sa mohli presvedčiť na vlastné oči na výstavke pred školou a v kultúrnom dome.

Využili sme aj tú trošku dobrého jesenného počasia a vybrali sme sa k ihrisku púšťať šarkany. Po lúke lietali šarkany, lietali deti a samozrejme aj p. učiteľky... ☺ Aj napriek tomu, že občas sa niektorým šarkanom pomotali šnúročky, bolo nám spolu aj so škôlkarmi veselo.

dali majstrovstvá školy v čistení zemiakov. Kto by to povedal, že vyhrá na čas aj na kvalitu chlapec? Majstrom školy v čistení zemiakov je Kiko Kuláš (3.r.)! Tesne za ním na druhom mieste skončila Jarka Žabková (2.r.), a na treťom mieste zhodne skončili Nicolas Imriška (1.r.) a Matúško Lacko (3.r.). Počas Haruľovej show sme mali pekne vyzdobenú záhradku pred školou. V piatok

Od 13. do 20. októbra nás čaká zber papiera. Chceme Vás týmto poprosiť, milí naši Medzibrodčania, aby ste dali detičkám starý papier, ak nejaký doma máte. Oni ho dovezú do zberného kontajnera. Za peniažky, ktoré získame za zber papiera nakúpime deťom okrem odmiern aj športové potreby do školy a škôlky. Vopred Vám ďakujeme za pomoc aj pochopenie. **Mgr. Ivana Sumráková**

0 čipkároch a čipkárkach

Zostavil
Ing. Ján Greschner

*Chodila dievčina po hore plačúci, po-
strela čipkára, čo čipky predáva. Čip-
káru, čipkáru, pre živého boha, či mi
je čipôčka na čepiec hotová? Hotová,
hotová, ale ju nenesiem, musíš dievča
čakať, až na druhú jeseň...*

Prvé historické pramene o čipkárstve na Slovensku máme až zo 16. storočia, keď už bolo pomerne rozvinuté, a práve preto možno predpokladať, že jeho vznik siaha hlbšie do minulosti. Najstaršie slovenské čipky, v porovnaní s historickým materiálom okolitých národov, sú dôkazom, že vývin čipkárstva na našom území nebol jednoduchý, priamočiary. Na kultúru jeho obyvateľov mali vplyv bohaté kontakty so susednými aj vzdialenejšími krajinami. Na najstarších slovenských čipkách možno pozorovať podobnosti s českými, nemeckými, ruskými, poľskými, ale aj talianskymi, belgickými, španielskymi, chorvátskymi, najmä dalmátskymi čipkami. Paličkovaná čipka sa spolu so šitou čipkou považujú za posledné textilné techniky, ktoré sa v historickom vývoji vyvinuli v 15. a 16. storočí pravdepodobne na viacerých miestach vtedajšej kultivovanej spoločnosti v Európe. Na slovenskom území a v slovenskom prostredí dosiahla takú rozmanitosť i technickú a estetickú úroveň, ako sa nepodarilo zatiaľ zistiť nikde na svete. Z juhu ho priniesla chorvátska kolonizácia, z Čiech a Nemecka banícke obyvateľstvo. Veľký vplyv na rozvoj výroby čipiek u nás mala banícka kolonizácia z nemeckých krajov v 16. a 17. storočí. Nemeckí kolonisti si okrem remesiel typicky mužských priniesli aj čipkárstvo, ktorým sa zaoberali prevažne ženy. Pretože banícke rodiny nemali poľnohospodársku pôdu, bola to popri baníckej možnosti aspoň malého zárobku. Nemecké vplyvy badať najmä na strednom Slovensku a v okolí Prešova na východnom Slovensku.

Čipkárstvo sa spájalo najmä s banskými lokalitami, kde si ženy baníkov zarábali na chlieb paličkováním a predajom čipiek. Paličková čipka bola ručná práca, ktorá sa tvorila na textilnom valci plnenom slamou alebo pilinami osadenom na drevenom podstavci. K najvýznamnejším strediskám tohto remesla patrilo okolie Banskej Bystrice, Banskej Štiavnice, Kremnice a Prešova. Čipkári predávali na jarmokoch šatky, čipky, stužky, metrový aj kusový textil. Tovar nosili na chrbte v drevených krosnách alebo v plátaných kapsách. Tí bohatší chodili na vozoch s konským záprahom. Čipky sa spravidla robili a používali najmä pre ich krásu, ale i radosť z vlastnoručne zho-

tovenej ručnej práce. Aj v tomto remesle sa využívali rôzne techniky, medzi ktoré zaradujeme čipky pletené na krosienkach, šité čipky, háčkovanie a paličkovanie. Vzory čipiek vychádzajú prevažne zo vzorov obľúbených v týchto baníckych lokalitách Slovenska. Čipky zjemňovali a zušľachtováli prostredie a aj dnes vnášajú do života radosť a spokojnosť. Dnes sa zhotovujú čipky vyhovujúce súčasnému vkusu, avšak vzory sú čerpané z bohatstva, ktoré tu zanechali naši predkovia. Paličkovanie (angl.: *braiding*, nem.: *Klöppeln*) je spôsob spojovania väčšieho počtu (4-800) nití vzájomným prekrížením a stáčaním. Čipkárstvo sa spájalo najmä s banskými mestami, kde si ženy baníkov zarábali na chlieb paličkováním a predajom čipiek. Obec Staré Hory je známa výrobou starohorských čipiek, ktoré podobní obchodníci - čipkári predávali po celom Rakúsko - Uhorsku a ich výroba v obci pretrvávala a rozvíja sa aj v súčasnosti.

V Starohorských vrchoch v doline Banského potoka, na rozhraní Nízkych Tatier a Veľkej Fatry leží, na chrbtoch strmých kopcov banícka obec Špania Dolina. Terajší názov obce pochádza z latinského slova *Spanatus*, čo znamená Špánova, županova dolina. Od svojich počiatkov mala rôzne pomenovania: *Montania* (1263), neskôr *Grueb* (1458), *Valis*, *Dominorum*, *Herregrund* (1535), *Úrvöldi*, *Baňa*, *Špania Dolina*.

Jej sláva z dob ťažby medenej rudy a striebra zanikla pred vyše 100 rokmi, keď bane boli v roku 1888 zatvorené. Špania Dolina sa preslávila nielen ťažbou medi ale aj čipkárstvom, keď bane boli v roku 1888 zatvorené. Čipkárstvo, ktoré tu pretrvalo do dnešných dní, bolo výhradnou činnosťou baníckych žien. Paličkové čipky zo Španej Doliny sú zvláštne tým, že nerešpektujú jednotný štýl. Každá rodina používala určité postupy, ktoré generáciami rozvíjali. Keď dnes prídete do Španej Doliny, na námestí môžete vidieť čipkárky nad „babami“ (baba = čipkársky valec, vankúš, vrečko naplnené pilinami) ako narábajú s paličkami. Prekladajú paličky, kúzlia prstami a vytvárajú krásu nevidanú, popretkávanú trpezlivosťou, fantáziou a láskou. Každá rodina používala určité postupy, ktoré sa generáciami rozvíjali. Špaňodolinská čipka známa jemnosťou a tradičnými technikami výroby je skvostom medzi čipkami. Charakteristická je najmä svojím nerovným okrajom, ktorý sa vždy končí zúbkami. Nachádzajú sa tu pravidelné školy paličkovania, ako aj múzeum paličkovanej čipky v Klopačke. V roku 1883 tu dokonca bola aj škola paličkovania. Žiaľ, pa-

ličkárok každým rokom ubúda a práve preto je teraz dôležité, aby sme si úzkostlivejšie chránili kultúrne dedičstvo našich predkov. Bývalá banícka obec Špania Dolina - rodná obec mojej manželky je teda známa paličkovými čipkami, ktoré sa v nej vyrábali a ešte stále, i keď pomenej, vyrábajú. V Španej Doline paličkujú všetky ženy. Aj moja svokra vedela paličkovať - „kneplovať“. Naučila sa to na Španej Doline. Rodina sa tam prisťahovala a ona sa tam vydala. Výroba paličkovanej čipky patrí k jednej z miestnych tradícií. V Španej Doline učili záujemcov paličkovať kneplovanú čipku ktorá preslávila túto malebnú baníčku dedinku vo vrchoch viac ako ťažba medi s vysokým obsahom striebra. „Montrealke“, čipke, s ktorou sa predstavili obyvateľky Španej Doliny na svetovej výstave v Montreale, sa sem prišli učiť aj skúsené čipkárky. Tunajšia čipka je úplne odlišná od iných. Tradičia výroby čipky sa v obci zachováva dodnes najmä vďaka miestnym ženám a teší sa obľube zo strany mnohých turistov. Ozdobou čipiek bola hrubá bavlnená niť, ktorá bola v tom čase vzácnosťou. Zvláštna pôsobivosť čipky je založená na súlade riedkych a hustých častí, vyznačovaných motívickou bohatosťou, pri čom prevažujú šikmé línie.

Paličková čipka nemá pôvod na Slovensku, prišla k nám z Talianska, Chorvátska, banícka čipka zase z Nemecka. Na Slovensku sa však paličkovanie udomácnilo a rozvinulo. Čipka je ľahká dierovaná textília, často s pravidelnou opakujúcim vzorom. Vyrába sa ručne alebo strojovo. V minulosti tvorila čipka dôležitú súčasť sviatočného odevu. Dnes už tak rozsiahle uplatnenie nenachádza, stále je však obľúbená a používaná najmä v bytovom textile. Podľa spôsobu výroby môžeme čipky rozdeliť nasledovne: šitá čipka, paličková čipka, háčková čipka, pletená čipka, frivolitka a sieťovaná čipka.

Čipkárstvo je definované ako splietanie priadze namotanej na paličkách. Priadza sa viaže rôznymi spôsobmi zväčša podľa predkresleného vzoru. Paličkové čipky z územia Slovenska sú špecifické bohatou škálou väzieb, motívov a rozličných farebných kombinácií, ktoré úzko súviseli s farebnosťou výšivky a tradičných textílií, najmä odevu dedinského prostredia.

Čipkári - potulní obchodníci s čipkami, ale aj iným galantným, textilným či železiarskym tovarom svojím spôsobom života výrazne poznačili prejavy tradičnej kultúry obcí regiónu medzi Banskou Bystricou a Breznom. Boli to skúsení svetobežníci, ktorí s krošňou na chrbte či na konskom ►

► povoze dvesto – tristo rokov dozadu chodievali na „Dolnú zem“, najmä do južného Uhorska. Čipkárstvo ako kultúrno-historický fenomén ovplyvňovalo život obyvateľov vidieka na hornom Pohroní nepretržite niekoľko storočí. Čipkárstvo t.j. pletenie a predaj paličkovaných čipiek sa na území Slovenska rozšírilo v 2. polovici 16. storočia s baníckym obyvateľstvom z Nemecka. Čipkárstvom, inak aj trhovníctvom, jarmočníctvom – trhovým obchodom, sa v minulosti zaoberali hlavne obyvatelia obcí Lučatín, Medzibrod, Svätý Ondrej, Brusno, Ráztoka, Nemecká, Dubová, Zámotie, Predajná, Jasenie, Lopej, Dolná Lehota a Horná Lehota.

Spomínaná obec Medzibrod, ktorá je rodnou obcou mojich predkov po praslici, leží východne od Banskej Bystrice na pravom brehu rieky Hron v nadmorskej výške 390 m. Chotár obce sa rozprestiera na obidvoch brehoch Hrona. Kataster obce má rozlohu 1708 ha. Obec má v súčasnosti 1325 obyvateľov. Obec sa zlúčila z častí: Borovčina, Na bani, Nové sídlisko, Pod kostolom, Za kostolom a Za mlynom. Po 1. svetovej vojne sa mnohí obyvatelia vysťahovali. Medzibrod sa skladal v minulosti z 82 dvorov. Do dvora mojich predkov sa volalo do Chomrdov. Čipkári kupovali čipky od čipkárok a dodávali ich obchodníkom, alebo priamo spotrebiteľom. Okrem čipiek predávali výšivky, tkaniny, hrebene, nože, kosy, kosáky. Toto pomenovanie získali podľa tovaru (paličkované čipky), s ktorým odchádzali obchodovať do ďalekých krajín. Pomenovanie čipkári im však zostalo aj potom, keď k obchodu s čipkami pridali drevené výrobky, riad, rôzne tkaniny a výrobky zo železa. K veľkému rozmachu podomového obchodu (čipkárstva) došlo najmä v 19. storočí.

V našej rodine boli čipkári u Michalkov (Michal Sokol) a u Pavúkov (Ján Samuelčík). Aj starý otec Matej Zázrivec a jeho syn Jozef boli čipkári. Starý otec bol čipkárom pred prvou svetovou vojnou a jeho syn Jozef bývalý vo Sv. Ondreji nad Hronom až do nástupu socializmu. Pre relax a potešenie sa z rodiny venuje paličkovaniu aj bratrančova manželka Margita Zázrivcová z obce Brusno. Gitka prízvukuje, že na paličkovanie si treba vymedziť čas a človeka to musí baviť: „Musí to byť koníček a musíte mať k tomu dobré oči.“

Túžba po ľahšom zárobku ich viedla k tomu, že koncom 18. a v prvej polovici 19. storočia, zanechávali poľnohospodárstvo a venovali sa kupčeniu s tovarom. Spočiatku obchodovali v susedných obciach, kde s akým – takým ziskom predávali domácky zo železa vyrobený tovar. Keď získali skúsenosti, začali obchodovať s tovarom kúpeným na úver u banskobystrických obchodníkov. K obchodovaniu začali priberať spoločníkov

a postupne odchádzali obchodovať do južných krajov Uhorska. Spoločníci postupne nadobudli prostriedky k tomu, aby sa osamostatnili. Zakúpili si tovar: stužky, šnúry, čipky a ich predajom získali peniaze k rozširovaniu obchodu.

Čipkári mali aj svoju patrónku. Bola ňou sv. Alžbeta Uhorská, (Durínska). Sv. Alžbeta bola dcérou uhorského kráľa Ondreja II. a jeho manželky Gertrúdy, pochádzajúcej z Bavorska. V Bratislave prežila prvé štyri roky života. Po dovŕšení 14 rokov sa sv. Alžbeta zosobášila s Ľudovítom IV. Jej život bol zreteľne poznačený ideálmi jej súčasníka sv. Františka z Assisi. Až do svojej smrti v roku 1231 slúžila chorým. Po jej smrti ju pápež Gregor IX. vyhlásil za svätú. Čipkári prešli celou Európou. Ich plachtové vozy sa vracali až z predhoria Kaukazu. Vyrážali na Mateja, leďsa na Prašivej a Chabenci potrhali snehové periny. Šli svojim tuláckym azimutom, ponúkali na predaj čipky baníckych žien zo Španej Doliny, Hodruše, Starých hôr. V predajnom sortimente čipkárov boli aj nože a ďalšie kovové predmety, plátené a rezbárske výrobky. Zo sveta privádzali produkty, ktoré u nás neboli. Domov prichádzali koncom novembra, na Ondreja – aby zistili, ako z jari zasiali – aké meno pri krste vybrali pre ich synov i dcéry, čo sa im mezditým narodili. Odznakom čipkárstva bol biely pásik na klobúku, ktorý majitelia nosili so sebavedomím ako odznak svetaskúsených ľudí. V roku 1818 bolo z 971 obyvateľov Medzibrodu 200 podomových obchodníkov. Vo Sv. Ondreji nad Hronom a v Brusne sa podomovým obchodom s čipkami, výšivkami, nožíkmi a rezbami zaoberalo do 500 rodín. Vzhľadom na nedostatok pôdy a prevažnú orientáciu na poľnohospodárstvo, bolo na našom území málo pracovných príležitostí. Traduje sa, že vtedajší panovník poveril listinou občanov obcí: Medzibrod, Ondrej, Brusno, Ráztoka, Lučatín podomovým obchodom s čipkami. Tak dostali názov podomoví obchodníci – čipkári. Naši predkovia sa viac ako pravdepodobne zaoberali baníctvom a je predpoklad, že im manželky vpomáhali financovať chod domácnosti tak, že klepňovali čipky. Kedy sa miestni obyvatelia začali zaoberať čipkárstvom, nikto nevie. V 19. storočí sa časť obyvateľov obce Medzibrod zaoberala aj povozníctvom. Vozili surové železo z Ľubietovej do Hronca (fabrika v Hronci vznikla prv ako v Podbrezovej). Tam furmanili aj s formovacím pieskom na liatinu. Keď bola vybudovaná železničná trať Podbrezová – Banská Bystrica v 80. rokoch 19. storočia, ľudia príležitosť furmančenia stratili. Keď stratili túto možnosť obživy, začalo čipkárstvo vo väčšej miere fungovať a snáď už vtedy predávali nielen čipky, ale aj továrenské výrobky. Ako to bolo organi-

zované? Kapitál nemali. Nakupovali u veľkoobchodníkov väčšinou na „bôrg“ (úver). Veľkoobchodníci, ako je všeobecne známe, boli Židia. Keď sa vrátili z ciest, všetko splatili. Do sveta odchádzali spravidla po Veľkej noci s hromadnou rozlúčkou pri Svätom Jáne a vracali sa tesne pred Vianocami. Tovar mali naložený na vozoch, ktoré ťahali kone. Teritórium ich obchodu bolo terajšie východné a južné Maďarsko, Rumunsko, Chorvátsko, Srbsko a Bosna. Pre obchod bolo potrebné, aby ovládali maďarčinu, rumunčinu, srbochorvátčinu a nemčinu (ak obchodovali v krajoch s nemeckým osídlením). Čipkári sa počas ciest za obchodom naučili maďarsky, rusky, nemecky, srbochorvátsky. Dokonca si vytvorili vlastný jazyk – „motuziarčinu“. Medzi sebou sa mohli porozprávať aj pred zákazníkom, mohli sa upozorniť navzájom na nebezpečenstvá a robiť si posmech z ľudí. To bolo pre nich typické. Bola to zmes rôznych krátkych výrazov, ktorú používali medzi sebou, aby kupujúci nerozumeli pri vyjednávaní ceny tovaru. Aj my ako deti sme sa medzi sebou rozprávali po motuziarsky. V pamäti mi ostali slová: „kazivá“ – hovoriť, „gledaj“ – pozri, „ovde“ – tu, tu hľa, „buna“ – pekná, „lasaj“ – bež, utekaj, „mádiš“ – máš a priateľské oslovenie – „kumík“.

Čipkári si so sebou do sveta brali mladých chlapcov – legiňov. Tí mali mimoriadne krutý osud, lebo sa museli starať o kone. No a žiaľ, treba priznať, že v začiatkoch museli kradnúť seno pre kone, lebo peniaze naň nemali. Veď obchodovali v krajoch s poľnohospodárstvom a na jar ešte zárobky neboli. A čo bolo ešte horšie, mnohokrát museli žobrať pre gazdu. Za to poznávali nové svety a to bolo pre nich lákavé. Legiň bol prakticky „dievča pre všetko“. Keď dorastali, priúčali sa obchodu a tak z nich vyrástli schopní obchodníci. Aj mamin brat Vojtech (Bélo) bol 3 roky legiňom u Michalkov. Chodil s ujom po svete čipkáriť.

O tom, že čipkári boli beŕari, rozprával jeden známy. Keď boli v Bosne (tam je aj moslimské vierovyznanie), tak pokým boli moslimovia v mešite (oni sa pred mešitou vyzúvajú), oni im poprečarovali topánky, ktoré mali pred mešitou. To bol ešte lepší prípad, lebo mnohokrát im obuv pokradli. Ako som už spomínal, tovar väčšinou kupovali od Židov a boli takí, ktorí vedeli obchodovať a obchody im išli dobre. Tak prišli do veľkoskladu a povedali: „Beriem celý regál.“ No ale, boli i takí chudobnejší, ktorí si išli odmerať, len dvadsať metrov z bálu (vtedy sa tak tovar uskladňoval). Keď sa vrátili pred Vianocami domov, tak veľkoobchodník, ktorý bol veľký špekulant „mámil rozumy“ od tých, ktorí už začiatkom 20. storočia chodili do Bystrice do školy alebo do učenia. Obchodník ich už poznal, zavolať ich na dva ►

► deci vína, alebo im dal cigaretu a vyzvedal od nich, ako sa im cez sezónu (od jari do jesene) vodilo. Spravidla medzi sviatkami (medzi Vianocami a Novým rokom) prišiel veľkoobchodník do dediny pre peniaze, ktoré dlhovali za tovar. Tak sa zjednávalo a to tak, že komu ako išlo cez rok dobre, tak vyjednal na 90%, 85%, či 80% z tej sumy, za ktorú im veľkoobchodník na jar tovar predal. Boli to dlhé jednačky, ale nakoniec sa zjednali. Nikdy to však nebola tá cena, ktorú im určil na jar, vždy menej. Ten tovar bol nadhodnotený. Musíte si uvedomiť, že to bol obchod a veľkoobchodník na tom zarobil ďaleko viac ako oni. Napríklad: obchodník povedal na jar: „Tak dávam ti za 100 korún“ a tí naši čipkári, tiež špekulanti, mu zaplatili napr. z tých 100 korún len 85. Po ukončení 1. svetovej vojny a po rozpade monarchie sa priestor na obchodovanie zúžil, zostala prakticky len nová Československá republika. V rokoch 1920-24 sa ešte vracali pre tovar ku gazdom, u ktorých bol uskladnený, lebo vojna zastihla aj ich a museli narukovať. Potom po väčšine obchodovali len v našom štáte. Obchody v cudzine sa im už tak nedarili. Chodili však stále do Juhoslávie. Je však potrebné pripomenúť, že niektorí sa tam aj usadili. Konkrétne to boli dvaja bratia Huřkovci od Palingov. Jeden mal manželku od Pipichov. Terajší Pipichovie dom obýva pán Kašinský, ktorý dodnes udržiava styky s potomkami bývalých obyvateľov Medzibrodu, ktorí sa usadili v Juhoslávii a kúpili tam majetky. Ale či bývali v Slavónsku, alebo inde neviem. Takisto sa usadil Haviar od Dlhov v Rumunsku v Hagegu, jeho dom stál u Papačov, kde má teraz záhradu pán Ladislav Pipich. Mnohým podomovým obchodníkom, ktorým išiel dobre obchod bolo umožnené založenie si obchodu. Tak sa mnohí Medzibrodčania sťahovali na iné miesta na Slovensku. Známý je príbeh pána Pavúka (bol to Brusňan a manželku mal z Medzibrodu od Pipichov), ktorý si založil predajňu v Bratislave. Starí Bratislavčania poznajú tento obchod, lebo chodili nakupovať „do Pavúka“. Aj mne mama v obchode u Pavúka v Bratislave (1944) kúpila šaty. Z Ráztoky pán Filip sa usadil v Leviciach, kde mal obchod so strižným tovarom. Páni Vaník a Ďuriančík sa usadili v Brezne. Iný pán Ďuriančík si zas otvoril obchod vo Zvolene. Vierikovci z Ondreja si otvorili obchod v Ružomberku. Je potrebné pripomenúť, že keď jeden z nich išiel z Ondreja do Ružomberka pešo, zomrel v našom chotári. V tom období ešte čiastočne chodili na vozoch, neskôr však kone a vozy predali a tí majetnejší si kúpili Tatrovky. Tí, čo nemali na auto, nabrali tovar do krošní (kôš, ktorý na chrbte nosili podomoví obchodníci) a vlakom cestovali na jarmok. Chcel by som pripomenúť,

že na jarmokoch a trhoch si vo všeobecnosti stavali tzv. šiatre. Na jarmokoch sa takto schádzali pravidelne, lebo v gazdovskom kalendári na konci boli vždy uvedené výročné sviatky, výročné trhy, výročné jarmoky. Takými veľmi navštevovanými výročnými jarmokmi boli radvanský jarmok v Radvani nad Hronom a Ondrejský jarmok v Brezne. Radvanský jarmok sa konal na narodenie Panny Márie 8. septembra. Počas jarmoku v Radvani sa dalo kúpiť úplne všetko! Právo na usporiadanie jarmokov a trhov dostávali v minulosti iba výsadné mestá vo výsadných listinách. Podomoví obchodníci a rôzni remeselníci (hlavne na Radvanskom jarmoku) predávali cez výkladné dni. Počas 2. svetovej vojny bol nedostatok textilného tovaru. Bola bieda. Ľudia potrebovali z niečoho žiť, a tak zo zásob ešte predávali. Po oslobodení došlo k určitému oživeniu podomového obchodu. Chodilo sa na jarmoky, ktoré vtedy ešte normálne fungovali.

„Čipkárske“ bolo jedlo, ktoré varili naši predkovia, čo obchodovali s tovarom a hlavne s čipkami, ktoré nakupovali na Starých Horách a v Španej Doline. Je to polievka z mäsa, zeleniny, zemiakov a trhancov. Presun na jednotlivé trhovníky absolvovali na vozoch ťahaných koňmi a to po celej Európe. Raritou a podmienkou varenia čipkárskeho je, že polievka sa musí variť v mašine – špeciálne skonštruovanej nádobe (kovový hrniec v strede s komínom, do ktorého sa hádzajú palivo a okolo neho sa varí pripravované jedlo). Aby si ušetrili čas, obyčajne zavesili mašinu vzaďu na voz a jedlo varili priamo z voza. Keď jedlo uvarili obyčajne zastavili najedli sa. Najprv jedli husté to znamená vybrali dierovanou varechou mäso – hovädzie, zeleninu, zemiaky a trhance – dochutili to čiernym korením a soľou a potom polievku. Obec Brusno sa snaží zachovať tradíciu, keďže mašiny časom zanikli, tak sa rozhodli zachovať dedičstvo svojich predkov, ktoré obec dodnes charakterizuje. Preto každoročne organizujú súťaž vo varení čipkárskeho.

Vznik samostatného Československa poznamenal život aj čipkárom. Okruh obchodnej pôsobnosti sa výrazne zúžil. Cieľom predaja sa tentoraz stávali výročné trhy a jarmoky, náboženské púte a výplatné dni továrenských robotníkov. Svetová hospodárska kríza (1929 – 1934) poriadne otesala rady čipkárov na Horehroní, ktorí už v tomto čase vymieňali kone za autá. Obdobie prvej Slovenskej republiky a krátky čas po nej sa vyznačoval renesanciou podomového obchodu, ktorý takmer dvesto rokov ovplyvňoval život mnohých rodín západného Horehronia. Nástup socializmu v roku 1948 urobil definitívnu bodku čipkárskeho obchodu.

Sáraj páru!

Už sa naozaj dosť popísalo o našej obci, jej vzniku, pomenovaní, flóre, faune a zaľestnanosti jej obyvateľov. Vieme, že prví osadníci sa zaoberali chovom oviec, kôz, rybárčením. Potom začali vyrábať nože, drevený riad a rôzne náradie. Keď získali skúsenosti s obchodovaním, postupne začali prechádzať na čipkárstvo. Spoločili sa i s občanmi Sv. Ondreja, Brusna a Nemeckej, Dubovej či Predajnej. Postupne odchádzali predávať svoj tovar i do Maďarska, Srbska či Rumunska. Po roku 1919 predávali už len na Slovensku. Čipkári chodili po jarmokoch i za prvej Slovenskej republiky i keď bola vojna. Traja či štyria si spolu kúpili malé nákladné autá a na nich vozili svoj tovar. To isté sa začalo diať i v Ondreji a v Brusne. A tak začali vznikáť nové priateľstvá, vzájomné pomáhanie ba i manželstvá. Jarmokov v tých časoch bolo hojne. Tu v okolí v Brezne, Ľubietovej, Slovenskej Ľupči, Banskej Bystrici či vo Zvolene. Chodili však i ďalej do Prievidze, Krupiny, Novej Bane, Handlovej a ďalších lokalít. Po jednom jarmoku, keď už balili na cestu domov, prišli Ondrejčania za našimi čipkármi a hovorili im: „Priatelja, zle je. Ako i vy dobre viete, rozmáha sa kradnutie z našich šiatrov. Bolo by dobre, keď by vždy na jarmoku bol nejaký pozorovateľ. Raz od vás, raz od nás. Platili by sme ho spoločne.“ A tak sa i stalo. Naši čipkári na dohodu pristúpili. Nuž a raz sa prihodila jedna zaujímavá udalosť. Na jarmoku v Detve strážil šiatre občan zo Sv. Ondreja. Chodil poza šiatre a bystrými očami pozoroval, čo sa deje. Zbadal dvoch mužov, ako sa zakrádajú poza šiatre. Jeden z nich sa zohol a začal nadvihovať plachtu. Rozbehol sa za nimi, že ich odozenie. No oni ho zbadali a keď prichádzal k nim, jeden z nich ho tak prudko strčil, že spadol. Obidvaja ušli. Na jeho krik vybehol zo šiatra náš čipkár. Ondrejčan ležiac na zemi volal na neho: „Milo, Milo, sáraj páru, sáraj páru!“ Na nohách mal totiž obuté remenné čižmy. Mal síce volať: „Páraj sáru, lenže od veľkej bolesti volal, tak ako volal - naopak. Milo aj tak pochopil, čo od neho dotýčný chce. Vbehol do šiatra doniesol nôž a čižmy rozpáral Zranenému sa po vyzutí čižiem uľavilo, bolesť už nebola taká veľká. Prišiel síce o čižmy, ale nohu mu zachránili. Nemal ju totiž zlomenú, len veľmi udretú a opuchnutú. Na pamiatku tejto zaujímavej príhody dostal dotýčný muž prímenie „Sáraj Páraj“. A našim čipkárom zostala spomienka na tento zaujímavý zážitok.

Marian Haviar

Rok 1952

Prvý rad zľava:

Jaromír Hraško, Juraj Sanitra, Maroš Sokol, Karol Samuelčík, Florián Haviar – Kňazovie

Druhý rad zľava:

Fabián Haviar, Ondrej Rybár, Karol Mikloš

Spodný rad zľava:

Bohumil Huťka, Dominik Oborčok, Ondrej Moravčík

Rok 1962

Horný rad zľava:

Jaro Majer, Jozef Huťa – Troska, Milan Huťka – Cinko, Jaro Sokol – Daniak, Slavo Sokol, Ondrej Oboňa – Beara

Dolný rad zľava:

Rudo Kalina, Dušan Belko, Stanislav Hraško – Cicko, Martin Haviar – Capárik, Stanislav Kapusta

Roky 1965-66

Táto fotografia slúži pre všetkých bývalých medzibrodských hráčov ako pozvánka a motivácia na uverejňovanie Vašich príbehov, zážitkov a fotografií z aktívnej kariéry, ktoré budú následne publikované v ďalších vydaniach nášho Rakárika.

Podklady je možné doručiť buď na obecný úrad alebo Jánovi Šutkovi do Lučatína.

Futbalová rozprávka

Všetci ľudia pohybujúci sa okolo medzibrodského futbalu (hráči, funkcionári, fanúšikovia) pred štartom nového futbalového ročníka určite nechceli zopakovať minuloročnú turbulentnú sezónu, v ktorej sa naše družstvo hlavne vinou početných zranení počas jesennej časti definitívne zachránilo až v predposlednom kole.

Družstvo posilnili hráči, ktorí prišli na hosťovania do konca roka: Martin Sedliak (Podbrezová) a Marek Vančo (Nemecká). K stabilizácii kádru určite prispeli aj trvalé prestupy Attilu Petrika a Tomáša Klinca do nášho klubu. Po postupnom zapájaní sa do zápasov aj u vyliečeného Juraja Samuelčíka je v našich chlapcoch kvalita, ktorá je predpokladom boja o vrchné priečky v tabuľke. Samozrejme so zvýšenou konkurenciou v kabíne sa rozhodli poniektorí hráči hosťovať do iných klubov, kde budú mať väčšiu zápasovú prax (Ján Huťka – Lučatín, Róbert Haviar – Slovenská Ľupča a Ivan Sáliš – Brusno B). Prvým naozajstným zrkadlom ambícií bolo domáce stretnutie proti najväčšie-

mu favoritovi súťaže so Šalkovej. Víťazstvo 1:0 len utvrdilo hráčov v tom, že v plnej zostave a pri optimálnom výkone sa nemusia v tejto súťaži nikoho báť a s každým môžu hrať otvorenú partiu bez zbytočného strachu a obáv. Úvodné zakolísanie prišlo v 6. kole na pôde Hrochote, kde chlapci po polčasovom vedení 2:0 po prestávke poľavili v koncentrácii a výsledkom bolo vyrovnanie domácich. V závere napriek viacerým šanciam už nedokázali zvrátiť víťazstvo na svoju stranu. Napriek tomu sa dokázali v ďalších 2 zápasoch vzchopiť a vysokými víťazstvami 4:1 nad poprednými družstvami z Pliešoviec a Sásovej potvrdili, že tento ročník to môže byť výnimočná sezóna. V 10. kole naše družstvo stratilo aj prvé domáce body po výsledku 1:1 s remízovým kráľom z Lieskovca. Netreba sa zbytočne pozeráť ďaleko dopredu, treba ísť zápas od zápasu a uvidíme, čo sa z toho nakoniec podarí.

K dobrým výkonom určite prispela aj dobrá životospráva pred zápasom a v tejto súvislosti by si mali poniektorí fanúšikovia

uvedomiť, že v pohároch hráčov automaticky nemusí byť vždy alkoholický nápoj. Nebudú sa tak šíriť rôzne dezinformácie a polopравdy, ktoré nerobia vôbec dobrú krv.

Dorastenci sa hlavne na úvodné augustové zápasy schádzali z dôvodu rôznych brigád a dovolení ťažšie, ale postupom času sa účasť hráčov na zápasoch zlepšila. Momentálne tabuľkové postavenie nezodpovedá predvedenej hre, lebo počas viacerých zápasov neboli naši chlapci horší ako súper, len nedokázali premieňať vytvorené gólové príležitosti.

Družstvo prípravky začalo hrať svoje turnaje až na konci septembra a tak ich výsledky prinesieme v poslednom tohtoročnom čísle. Výsledky a program zostávajúcich našich 2 družstiev môžete nájsť na stránke www.futbalnet.sk/sutaze.

5. liga dospelí skupina C

1.	Medzibrod	10	8	2	0	34: 6	26
2.	Pliešovce	10	6	2	2	24:16	20
3.	Šalková	10	5	3	2	24: 8	18
4.	Lieskovec	10	4	5	1	16: 7	17
5.	Č.Balog	10	5	2	3	17:11	17
6.	Sásová	10	4	4	2	17:11	16
7.	Hrochoť	10	4	3	3	14:14	15
8.	Repište	10	4	3	3	15:18	15
9.	Slov. Ľupča	10	3	3	4	10:14	12
10.	Podlavice	10	3	1	6	16:20	10
11.	Štiavn. Bane	10	3	1	6	11:26	10
12.	Bacúch	10	2	1	7	10:22	7
13.	Priechod	10	1	3	6	10:24	6
14.	Voznica	10	1	1	8	11:32	4

4. liga dorastu skupina C

1.	Kremnica	10	8	0	2	37: 7	24
2.	Bzovík	8	7	0	1	42: 4	21
3.	Selce	8	7	0	1	39: 9	21
4.	Dobrá Niva	9	7	0	2	31: 7	21
5.	Slov. Ľupča	9	5	1	3	27:15	16
6.	Kremnička	9	4	1	4	19:19	13
7.	Víglaš-Pštruša	9	4	0	5	25:22	12
8.	Pliešovce	9	3	1	5	12:18	10
9.	Kriváň	9	3	1	5	18:32	10
10.	Medzibrod	8	3	0	5	16:20	9
11.	Lovčica-Trubín	10	3	0	7	23:61	9
12.	Kováčová	9	2	0	7	18:38	6
13.	Hliník	9	0	0	9	5:60	0

(ihu)

Remízové derby na úvod stolnotenisovej sezóny

Na konci septembra sa opäť rozbehli aj stolnotenisové súťaže, v ktorých nás prvýkrát budú zastupovať až 3 družstvá. Po tradičnej účasti 2 družstiev v 4. lige sa do tohto súťažného ročníka prihlásilo aj C družstvo, ktoré bude zastupovať našu obec v 5. lige. Takisto 3 tímami sa môžu pochváliť aj Lučatín s Predajnou, ktoré na rozdiel od našej obce majú 2 družstvá v 5. lige.

Na úvod stolnotenisovej sezóny sa odo-

hralo tradičné medzibrodské derby, ktoré sa skončilo po napínavom priebehu nakoniec zmierlivou remízou 9:9. Stretnutie prinieslo veľa pekných výmien a je pozvánkou na ďalšie zápasy pre priaznivcov stolného tenisu. V 2. kole sa našim družstvám na stoloch favoritov súťaže nedarilo, keď **A družstvo** podľahlo v Podkoniciach 6:12 a **B družstvo** v Lučatíne 4:14. **C družstvo** sa vo svojich úvodných 2 zápasoch nestratilo

a proti popredným tímom súťaže odohralo vyrovnané zápasy. Najskôr na domácich stoloch podľahlo favorizovanej Valaskej 6:12 a potom uhralo prekvapivú remízu 9:9 s Dubovou A na jej stoloch. V 3. kole prišlo konečne aj prvé víťazstvo v pomere 15:3 nad Dubovou B. Všetky informácie o programe, výsledkoch, úspešnosti jednotlivých hráčov, tabuľky nájdete na stránke www.stolnytenisbb.webnode.sk (ihu)